

§ 76

Svar på motion om tiggeri i Uppsala från Jonas Segersam (KD)

KSN-2019-1599

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Ej deltagande

Fredrik Ahlstedt (M) deltar ej i beslutet.

Reservation

Jonas Segersam (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Yrkande

Jonas Segersam (KD) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot Jonas Segersams (KD) yrkande om bifall till motionen och finner att arbetsutskottet bifaller föreliggande förslag.

Sammanfattning

Jonas Segersam (KD) har i motion väckt den 29 april 2019 föreslagit att

- kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur tiggeriet kan begränsas genom tiggerifria zoner alternativt genom en tillståndsplikt för tiggeri på utsatta platser i Uppsala
- kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur härbärgat kan organiseras så att bara de mest utsatta personerna erbjuds ett tillfälligt boende i syfte att främst vintertid inte vara hänvisade till övernattning utomhus och i bilar.

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2020-03-03

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 4 februari 2020
- Bilaga 1, motion om tiggeri i Uppsala från Jonas Segersam (KD)

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2020-02-04

Diarienummer:
KSN-2019-1599

Handläggare:
Gro Hansen

Svar på motion om tiggeri i Uppsala från Jonas Segersam (KD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Ärendet

Jonas Segersam (KD) har i motion väckt den 29 april 2019 föreslagit att

- kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur tiggeriet kan begränsas genom tiggerifria zoner alternativt genom en tillståndsplikt för tiggeri på utsatta platser i Uppsala
- kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur härbärgat kan organiseras så att bara de mest utsatta personerna erbjuds ett tillfälligt boende i syfte att främst vintertid inte vara hänvisade till övernattning utomhus och i bilar.

Motionen **biläggs** ärendet.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret i samverkan med socialförvaltningen. Aktuell lägesbild har efterhört hos polisen. Ärendet bedöms inte ha några konsekvenser ur näringslivs-, barn- eller jämställdhetsperspektiven med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Majoriteten av de personer som kommer till Sverige och tigger på gatorna är personer

som redan är marginaliserade. En stor andel är romer från Rumänien och Bulgarien. Nationellt har vi i Sverige idag inte något förbud mot tiggeri och alla som bor i EU-/EES-länder har rätt att röra sig fritt inom unionen och vistas tillfälligt i andra medlemsländer i tre månader. Det finns inget krav på visum eller sysselsättning, men besökarna måste ha ett pass eller ID-kort.

På nationell nivå skrev Sveriges regering år 2015 på ett samarbetsavtal med Rumänien. Avtalet har ett fokus på välfärdsutveckling, barns rättigheter och jämställdhet, så att färre människor ska tvingas till Sverige för att tigga. 2016 tecknades ett liknande avtal med Bulgarien.

Tiggeriet i Uppsala har, liksom för andra kommuner, minskat i omfattning under senare år och är i nuläget på en förhållandevis låg nivå. Polisen i Uppsala bedömer att antalet personer som befinner sig i gatumiljö/tiggeri i Uppsala växlar under året. Man uppskattar att det handlar om någonstans mellan 50–70 personer inom kommunen. Flest antal personer är det under senhöst till nyår samt under vår fram till midsommar. Det händer att kunder framför klagomål till butikspersonal men inga anmälningar om till exempel ofredande har inkommit till polisen.

I en rapport till socialnämnden, Insatser för socialt utsatta EU-medborgare, framtagen under hösten 2019, konstateras att socialförvaltningens uppsökande arbete och polisens aktiva arbete har haft synbar effekt på gruppen som kommer till Uppsala. Samarbetet i Uppsala mellan kommunen, polisen och civilsamhället har varit mycket framgångsrikt och även blivit nationellt uppmärksammat.

Situationen i Uppsala har förändrats över tid. Det öppna tiggeriet har minskat. Lönsamheten för tiggarna har minskat och villigheten att skänka pengar är inte längre lika stor som för några år sedan. Härbärgat för socialt utsatta EU-medborgare har lagts ned och föreningen Hjälptillbehövande har istället fått ett verksamhetsbidrag för ett utvecklingsarbete för stöd till offer för människohandel. Motionens förslag om utredning av hur härbärgat kan organiseras är därmed inte aktuellt, då härbärgat är nedlagt.

I dagsläget är den nationella bilden av hur kommunerna hanterat tiggerifrågan splittrad. Några kommuner har valt att följa Vellinge kommuns modell med förbud för tiggeri på utvalda platser i kommunen, några få kommuner har valt en modell, där det krävs tillstånd från polisen för att tigga på vissa platser i kommunen. Flera större kommuner har avslagit motioner om tiggeriförbud. För den övervägande majoriteten av kommunerna i Sverige har frågan inte varit uppe för prövning.

På nationell nivå inhämtar nu regeringen erfarenheter från de nordiska länderna och vill utvärdera om det bör införas liknande åtgärder i Sverige. Regeringen avser att återkomma i frågan.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att motionen avslås.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 4 februari 2020
- Bilaga 1, motion om tiggeri i Uppsala från Jonas Segersam (KD)

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Motion angående tiggeri i Uppsala

Högsta Förvaltningsdomstolen har nu kommit med ett utslag angående att ett tiggeriförbud i Vellinge kommun varit uppe till prövning. Rätten konstaterar att kommunerna har "vittgående befogenheter att meddela lokala ordningsföreskrifter i vitt skilda ämnen".

Vi lanserade i valrörelsen förslaget att det införs tillståndsplikt för tiggeri i Uppsala, på utvalda platser där ordningen störs.

Utifrån perspektivet om en lokal ordningsstadga så finns det behov att reglera tiggeriet, då personer som tigger i många fall stör ordningen och blockerar utgångar och passager. För oss kristdemokrater är det också viktigt att betona att vi inte tycker det är värdigt för någon människa i Uppsala att över tid sitta på gatan och tigga pengar. För att komma tillrätta med tiggeriet som samhällsproblem behöver vi dels stärka det förebyggande arbetet för att motverka de bakomliggande orsakerna till att människor tigger. Med utgångspunkt i den värdegrund som säger att man i första hand ska söka ett arbete och inte tigga pengar, är det också viktigt att arbeta för integration, och hitta en väg till arbetsmarknaden för personer som hamnat i tiggeri.

Tiggeriet har fått en förnyad roll i debatten under senare år då en stor mängd personer från företrädesvis Rumänien och Bulgarien sökt sig till Sverige för att ägna sig åt tiggeri. Inledningsvis var sympatin stor, både från det svenska folket och från myndigheterna. I Uppsala kommun fattades 2014 beslut om att inrätta ett härbärge för så kallade "EU-migranter", något som under föregående mandatperiods vänsterstyre utökades till året-runt-öppet.

Insatserna som gjorts i Uppsala har förändrats över tid. Härbärgets har flyttats och antal platser minskats och möjligheten för boende med barn begränsats såväl som tiden som satts till max 3 månader. Fördelen med härbärgets har varit att det blivit en kontaktyta till gruppen som gjort att kunskaperna och möjligheten till rätt insatser ökat. Även dagverksamheten på Crossroads har efter beslut i socialnämnden om indraget bidrag lagts ner. Det ökade samarbetet mellan kommunen, polisen och civilsamhället har gjort Uppsala till ett nationellt föredöme. Att det finns en rumänsk-språkig samordnare anställd inom socialtjänsten i kommunen har nu gjort att vi kunnat samverka med myndigheter på Balkan och hjälpa företrädesvis barn tillbaka till en ordnad skolgång i hemlandet.

Det har tyvärr visat sig att tiggeriet i Uppsala och Sverige har flera baksidor. Det är ingen tvekan om att det finns kriminalitet kopplat till den utsatta gruppen, nätverk i hemlandet och Sverige som organiserar verksamheten, problem med koppleri, trafficking och människohandel, samt annan typ av kriminalitet. Därför är det så viktigt att stärka det förebyggande arbetet främst genom humanitära organisationer i EU-medborgarnas hemländer.

Vi tror att vi genom regleringar i den kommunala ordningsstadgan skulle kunna börja komma tillrätta med problemen med tiggeri i Uppsala. Det hindrar inte att man fortsätter ett viktigt förebyggande arbete. Gågatan och andra områden centralt i Uppsala skulle kunna vara exempel på platser där man väljer att begränsa tiggeriet. Vi tycker inte att tiggplatser i Uppsala ska fördelas i Rumänien och Bulgarien, utan i stället tas bort genom införande av tiggerifria platser, eller fördelas av kommunen efter ansökan om tillstånd att bedriva verksamheten. Vi tycker också att man bör se över behovet av härbärge så att det endast täcker de mest akuta behoven. Dock bör man ta vara på möjligheten att använda lokalerna för andra ändamål, exempelvis som insatser för människor i andra utsatta situationer.

Självklart ska inte förändringarna i ordningsstadgan ändra den önskade gatubilden i form av exempelvis gatumusikanter och skolklasser eller välgörenhetsorganisationer som samlar in pengar. Det är dock viktigt att ha en genomtänkt strategi för tillståndsgivning och reglering på alla områden för att få just den önskade gatubilden.

Kommunfullmäktige föreslås besluta

att kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur tiggeriet kan begränsas genom tiggerifria zoner allternativt genom en tillståndsplikt för tiggeri på utsatta platser i Uppsala.

att kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda hur härbärgen kan organiseras så att bara de mest utsatta personerna erbjuds ett tillfälligt boende i syfte att främst vintertid inte vara hänvisade till övernattningsutrymme utomhus och i bilar.

Uppsala 2018-12-18

Jonas Segersam (KD), kommunalråd

